

Sparere, altsaa bliver der 11,000 tilbage, som have 500 Kr. eller derover, det giver $5\frac{1}{2}$ Mill. Regnestykket er ikke vanskeligere, end at vi med runde Tal kunne følge det, for saa vidt vi have Tid og Lejlighed til her i Salen at ofre Sagen den fornødne Opmærksomhed. Der er altsaa Tale om 6 Mill. Kr. Disse 6 Mill. skulle i Henhold til Lovforslaget finde sig i en Nedskrivning paa 25 pCt., det er $1\frac{1}{2}$ Mill. af de 4 Mill., som Staten bevilger, der paa den Maade vilde finde Udvej. Jeg ser bort fra den Regnefejl, der mulig kan være, naar jeg siger, at 11 pCt. kan Bevillingen paa 4 Mill., fordelt paa samtlige 36 Mill., udgøre. Nu er det blevet hævdet med Styrke, at foruden de direkte Indskydere i Bondestandens Sparekasse er der indirekte mange andre Smaafolk, der ere interesserede deri, der er Sparekasser, et Utal af Organisationer, som have deres Formuer, deres Reservefonds indestaaende. Jeg skal nu straks gøre den Bemærkning, at det er ikke lige saa føleligt at miste sin Reservefondsandel som sin direkte Formue, og anslaar ret løseligt efter mit personlige Skøn, at der maatte gaa $\frac{1}{2}$ Mill. til disse indirekte Sparere. Saa have vi nu disponeret over 2 Mill. af den samlede, her kalkulerede Sum paa 4 Mill., og saa er der 2 Mill. tilbage. Men den Kapital, hvorpaa de 2 Mill. skulle fordeles, er ikke længere 36 Mill., men 30 Mill., og indenfor disse 30 Mill. ville Sparerne altsaa kunne faa hver en Nedskrivning i deres Tab paa $6\frac{1}{2}$ pCt. Jeg mener, der er en Mulighed for, at vi efter en grundig Overvejelse paa den Maade fortrinsvis vilde kunne komme de smaa Sparere til Hjælp. Jeg ved meget vel, at saaledes som Forholdet her er tænkt, er der overordentlig mange formuende Folk imellem dem, som jeg indenfor disse Rammer har antyd det fortrinsvis skulde have de fleste Penge udbetalte uden Afkortning. Men paa den anden Side er det ganske sikkert, at mellem disse vil med Nødvendighed findes de smaa Sparere, Arbejderne, Tyendet o. s. v. Og kan man ikke paa den Maade ganske undgaa at støtte de store Sparere, kan man dog paa den anden Side sikre sig, at man støtter de smaa. Skellet kan maaske ikke drages rent, men kunne andre hitte paa at drage det renere, ser jeg det gerne, naar man blot opnaar det, jeg særlig interesserer mig for at naa: at drage de smaa Sparere med de smaa indestaaende Summer frem som dem, der i første Række have Krav paa Lovgivningsmagtens Hjælp.

Saa siges det, at det har man ikke gjort før. Nej, det ved jeg meget godt, at man ikke har, men jeg har jo ogsaa lært i dette høje Ting i Vinter, at man har Lov til at drage Lære af Tidens Krav. Her er der ikke Tale om saa overordentlig store Ting som med Hensyn til visse andre Forhold, hvor man pludselig kan gøre Forandring til det bedre, men efterhaanden som man øver sig i at arbejde med disse Omstændigheder, maa man have Lov, ja endog Pligt til, jo længere det varer, at fremskaffe et stadig bedre Resultat. Jeg føler mig ikke overbevist om Rigtigheden af den højtærede Indenrigsministers Udtalelse om, at den Tanke ikke var realiserbar. Jeg mener, at den ikke er vanskeligere, end at man hurtig, ogsaa under en Udvalgsbehandling, vil kunne finde Vej frem. Sely om man udenfor den paagældende Landsdel har Sympati for hele den Befolkning, som er bleven ramt, saa er det jo dog saaledes, at man ønsker særlig at komme dem til Hjælp, som trænge mest.

Det, man særlig kunde spørge om her, er Hensynet til Konsekvenserne, Konsekvenserne af det saare sørgelige Lovgivningsarbejde, som man ved Omstændighedernes Magt er kommen ind i. Den højtærede Indenrigsminister udtalte i sit nu sluttede Foredrag, at vi staa frit overfor alle Tilfælde i Fremtiden. Det vil sikkert glæde Befolkningen i Landet at vide, at man ikke ved det, her foretages, indroder sig i Konsekvenser, saa at man maaske kan blive nødt til at fortsætte ad den samme Vej. Jeg ønsker at understrege den højtærede Ministers Udtalelse om, at vi staa frit overfor Konsekvenserne i Fremtiden. Jeg for mit personlige Vedkommende opfatter Forholdet saaledes, at den Kriseperiode, som vi have gennemgaaet i det ulykkelige Aar 1908, og hvad dertil knytter sig, hos mig fremkalder Følelsen af, at jeg som en Konsekvens af, hvad der er gaaet forud, anser mig forpligtet til at tage Del i det Tab, der her er Tale om, men jeg tilføjer, at for alle udenfor denne Kriseperiode liggende Tilfælde føler jeg mig personlig løst fra Konsekvenserne, idet jeg betragter de skete Begivenheder som en enkelt ulykkelig Periode i Fædrelandets Udviklingshistorie.

Jeg skal yderligere gøre den Bemærkning, at jeg, ligesom mange andre Talere, vilde sætte overordentlig Pris paa, om man uden at forspilde Chancerne for at komme godt igennem kunde indskrænke de Bestemmelser, som her skulle træffes